

חקירת היצף (נוספת) בענף הקנאביס הרפואי

עדכוני לקוחות

ביום 29.6.2026 ניתנה החלטת הממונה על היטלי סחר במשרד הכלכלה והתעשייה על פתיחה (נוספת) בחקירת היצף, בהמשך לתלונה שהוגשה ביום 28.5.2026 בבקשה להטלת היטל היצף על יבוא קנאביס רפואי מקנדה.

פתיחת החקירה מחזירה לדיון את שאלת האיזון בין ההגנה על תעשיית הייצור המקומי לבין שיקולי תחרות ועידוד יבוא קנאביס רפואי, לאחר שהליך קודם בעניין זה הסתיים ללא הטלת היטל היצף.

היטל היצף - רקע

היטל היצף הינו מעין-מס המוטל, בסופו של הליך מנהלי הקבוע בחוק, על יבוא של מוצרים שנקבע שמיובאים בהיצף.

היצף הינו יבוא של מוצרים לישראל במחיר הנמוך ממחירם, או מחיר מוצרים הדומים (ותחליפיים) להם, בשוק המקומי; כלומר, כאשר יצרן שאינו ישראלי "מציף" את השוק הישראלי במוצרים הנמכרים לישראל במחיר הנמוך ממחירם בשוק של מדינת הייצור.

על מנת שיוטל היטל, בנוסף להוכחת יבוא בהיצף, נדרש גם להוכיח נזק ממשי לענף הייצור המקומי בישראל או הסתברות ממשית לנזק; כמו כן, נדרש להוכיח קשר סיבתי בין היבוא בהיצף לבין הנזק הנטען.

היטלי היצף נועדו לגונן על השוק המקומי בישראל מפני יבוא במחירי היצף אשר עלולים לגרום נזק לענף הייצור המקומי, להגביר את התלות ביבוא ולפגוע בעצמאות השוק. לצד זאת, הטלת ההיטל עשויה להשפיע גם היא על התחרות ועל ציבור הצרכנים, בין היתר, באמצעות השפעתה על מחירים, מגוון מוצרים והיקף היבוא המתחרה בייצור המקומי. בהתאם לכך, הטלת היטל היצף מחייבת בחינה של מכלול השיקולים הרלוונטיים.

פתיחת חקירת היצף אינה אירוע תיאורטי. כבר בשלב החקירה נדרשים יבואנים, יצרנים זרים ויצרנים מקומיים למסור נתונים כלכליים, מסחריים וחשבונאיים בהיקף משמעותי, ואי שיתוף פעולה עלול להביא לכך שהממונה יבסס את ממצאיו על המידע הזמין בפניו בלבד. במקרים המתאימים אף ניתן להטיל ערובה זמנית עוד בטרם הסתיימה החקירה.

להרחבה בנושא יבוא בהיצף והמסגרת המשפטית הרלוונטית, [ראו עדכון לקוחות קודם שפרסמנו בנושא](#).

הליך החקירה הקודם ביחס ליבוא קנאביס רפואי לישראל (שהסתיים ללא הטלת היטל היצף)

ההתפתחות הנוכחית באה על רקע הליך קודם, שבו פתח הממונה על היטלי סחר בחקירה מיוזמתו ביום 18.1.2024; בהמשך קבע כי מתקיים יבוא במחירי היצף של תפוחות קנאביס רפואי מקנדה, הגורם לנזק ממשי לתעשייה המקומית והמליץ על הטלת היטל היצף. המלצה זו אומצה הן על ידי הוועדה המייעצת לשר הכלכלה והן על ידי שר הכלכלה.

בסופו של דבר, ההיטל לא נכנס לתוקף, לאחר ששר האוצר הודיע ביום 24.4.2025 כי הוא מתנגד להטלתו, בין היתר, לאור הטענה כי קיים גידול משמעותי בכמות הקנאביס המיוצרת בישראל לעומת היבוא, המלווה בירידה במחיר הממוצע לצרכן, וכי מדובר בשוק מאוזן שבו מגדלים ויצרנים נפתחים ונסגרים בשל התחרות. על החלטה זו הוגשה עתירה מינהלית לבית המשפט המחוזי בירושלים, בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים, שבמסגרתה עתרו התאחדות התעשיינים וכן חברות מקומיות העוסקות בגידול, עיבוד וייצור קנאביס, להביא להטלת ההיטל. בית המשפט דחה את העתירה וקבע, כי מאחר ששר האוצר נשען על שיקולים מאקרו-כלכליים רחבים המתייחסים לשוק הקנאביס המקומי ולעתידו, וכן על שיקולי מדיניות כלכלית החורגים מהמחלוקת הנקודתית בשוק הקנאביס, אין עילה להתערבות שיפוטית בהחלטתו.

עוד יצוין, כי במסגרת ההליך הקודם הגישה הממונה על התחרות לשר הכלכלה נייר עמדה מפורט שבו המליצה להימנע מהטלת היטל היצף. הממונה על התחרות ציינה כי לא הונחה תשתית מספקת לקבוע כי מתקיים יבוא בהיצף, או כי מתקיים קשר סיבתי בין היבוא לבין הפגיעה הנטענת בתעשייה המקומית. עוד סברה הממונה על התחרות, כי הטלת היטל ההיצף צפויה להביא לעליית מחירים, לפגיעה במגוון המוצרים הזמינים למטופלים ולהפחתת הלחץ התחרותי שמפעיל היבוא על השוק המקומי, ומשכך בנסיבות העניין אין הצדקה לפגיעה התחרותית הכרוכה בהטלת ההיטל.

ההתפתחות הנוכחית - פתיחת חקירה נוספת

ביום 28.5.2026 הוגשה לממונה על היטלי סחר תלונת היצף מטעם חברת אברגרין סולומון פארמה בע"מ וחברת טריכום בע"מ בטענה לייבוא בהיצף של תפרחות קנאביס רפואי מקנדה .

ביום 29.6.2026 קיבל הממונה על היטלי סחר החלטה לפתוח בחקירה. מוצרי החקירה הוגדרו כתפרחות קנאביס לשימוש רפואי או כחומר גלם לשימוש רפואי הכוללים חומרים פעילים מסוג CBN ו/או CBD ו/או THC.

החקירה מתמקדת בשלב זה ביבוא מקנדה בלבד, אך הממונה מציין במפורש בהחלטתו כי אם במהלך החקירה יעלו ראיות ליבוא בהיצף ממדינות נוספות, הוא עשוי להרחיב את החקירה גם אליהן.

העובדה שההליך הקודם הסתיים ללא הטלת היטל אינה מונעת פתיחת חקירה חדשה, מקום בו נטען כי חל שינוי מהותי בנסיבות השוק או קיימת תשתית עובדתית חדשה המצדיקה בחינה מחודשת.

בהחלטה על פתיחת החקירה הנוכחית מציין הממונה על היטלי הסחר כי מאז ההליך הקודם חל שינוי מהותי, וכי ההימנעות מהטלת היטל היצף הביאה להעמקת הנזק לתעשייה המקומית באופן המצדיק לשיטתו פתיחתה בחקירה נוספת.

בין השינויים שעליהם הצביע הממונה:

- קריסה נרחבת של מגדלים מקומיים, ובכלל זה 18 חברות ותיקות אשר סגרו חוות גידול, סגרו מפעלי ייצור או נקלעו להליכי חדלות פירעון. זאת, כפי הנטען, בשל השפעת הייבוא בהיצף.
- גידול במספר הגופים המחזיקים ברישיון, המאפשר להם לסחור, לייבא ולייצא קנאביס, ללא צורך בתשתית יצרנית משלהם, כגון חוות גידול או מפעל.

• זינוק חד בהיקפי היבוא של קנאביס רפואי לישראל, לצד שינוי במבנה היבוא ומעבר למשלוחים קטנים ומרובי זנים, אשר לפי הנטען מקשה על המגדלים המקומיים להתחרות לא רק במחיר אלא גם במגוון המוצרים המיובאים, שכן הם אינם מסוגלים לגדל מספר כה רב של זנים כדי להתחרות ביבוא מקנדה.

בהתאם להחלטה, בטווח הזמן הקרוב יידרשו הצדדים הרלוונטיים למסור נתונים ולהגיש את עמדותיהם, כאשר החלטה מקדמית צפויה להתקבל בתוך 90-60 ימים.

כחלק מהדיון בתלונה, יהיה צורך לבחון היטב האם המוצרים המיובאים לישראל אכן זהים או תחליפיים למוצרים המקומיים, ואת אופי התמחור הנבחן לצורך ההשוואה, התאמות נדרשות, וכיוצ"ב; וזאת, בנוסף לבחינת הנזק לכאורה לתעשייה המקומית - שנדמה שהיווה נדבך משמעותי מאוד החלטה על פתיחת החקירה הנוספת.

בנוסף, ההליך צפוי לעורר מחדש שאלות עקרוניות באשר לאיזון שבין ההגנה על התעשייה המקומית לבין שיקולי תחרות ועידוד יבוא וכן ממחיש את החשיבות שבניהול נכון של הליכי היטלי סחר כבר משלב פתיחת החקירה, הן מצד יבואנים ויצרנים זרים והן מצד יצרנים מקומיים.

עדכון זה נועד לספק מידע כללי ותמציתי בלבד. הוא אינו מהווה ניתוח מלא או שלם של הסוגיות הנידונות, אינו מהווה חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי ואין להסתמך עליו.

אנשי קשר

עדי חיה רבן
שותפה, מגשרת

שירן סופר
שותפה